

sunnuntai 2. lokakuuta 2016

[Voiman Runoilija. -palsta osa 14: Teemu Mäki](#)

Haastattelu on julkaistu Voima-lehden numerossa 8/2016. Lehdessä rajallinen palstatila, tämä versio on lyhentämätön.

Teemu Mäki.

Elämäniloa loihtimassa

Äskettäin ilmestyi kolmas runokokoelmasi [Äidin oma \(LIKE\)](#). Mitä se otti ja vei mukanaan?

Se vei surua ja väsymystä, mutta tärkeämpää se mitä kirja toi. En koe, että taidetta tekemällä koskaan menettäisin mitään. Taide on yritystä luoda ja tuoda jotakin. Taide on keino ottaa selvää miten maailma toimii, ja sen rinnalla se on elämänhalun ja elämänilon, sellaisen mystisen imun loihtimista tyhjästä.

Teet kuvataidetta, teatteria, valokuvataidetta – missä piilee runoilmaisun voima?

Sanoissa on tarkan määrittelyn voima. Runous on tiivistä ja tarkkaa. Maailmankatsomus, joka ei meinaa mahtua väikkäriin, voi kiteytyä yhteen runoon. Tai runous syntyy turhautumisesta sanoihin, kun ne eivät ne tunnu tavoittavan olennaista. Parhaissa runoissa kaksi näennäisen yhteensopimatonta funktiota toteutuvat yhtä aikaa. Silloin runon säkeet ovat sanoilla järkeilyn täysosumia. Toisaalla runot loikkaavat sanoilla järkeilyn tuolle puolen koskettavalla ja olemassaolon kokemusta voimistavalla tavalla.

Kirjassasi on paljon musiikkiin liittyvää, miksi?

Rakastan kaikkia taiteita, mutta musiikki on minulle sikäli läheisin taiteenlaji, että käytän sen kuunteluun enemmän aikaa kuin taulujen katseluun tai kirjoihin. On se myös pahe – minulle on kertynyt 6000:n levyn kokoelma. Kirjani nimirunossa seikkailee syöpään kuoleva äitini ja kontrastina hänelle säveltäjä [Bernd Zimmermann](#), joka teki itsemurhan 1970. Yhdellä elämänhalu ja -ilo säilyy sietämättömästä kivusta huolimatta, toisella ne katoavat, vaikka kaikki näyttää olevan hyvin. Se on ihme.

Olet taiteen tohtori, kolme asiaa mitä taide ei ole?

1) Rahan tekemisen ei koskaan pitäisi olla taiteen tekemisen pääasiallinen syy. 2) Taiteen ei myöskään pitäisi olla unohtamista, eskapismia. 3) Taiteen kautta ei kannata tavoitella pikkumielihyvää. Taide on mielekästä vain silloin, kun sillä tavoitellaan jotain melkein naurettavan suurta: yritetään pelastaa maailma tai välttää oma itsemurha, tai luoda elämälle säihkyvä tarkoitus. Pikkumielihyvä on vain tapa unohtaa tai turtua. Taide sen sijaan höykyttää meidät hereille ja turtumuksen pois.

Syntymäkuntasi Lapua saa kirjassa osakseen humoristista hutkintaa, kerro kolme positiivista eteläpohjalaista ominaisuutta?

Maakuntaominaisuudet ovat tietysti pitkälti jo kadonneet, mutta myyttisinä mielikuvina ja ihanteina ne elävät. Etelä-Pohjanmaalla ihailaan fanaattisesti itsenäisyyttä, jääräpäisyyttä, rehellisyyttä ja ylpeyttä. Se muistuttaa hieman andalusialaisen flamencon kukkoilevaa uhoa: soitellen lähdetään sotaan, vaikka tappio olisi tiedossa.

Uhon ja totuuden torven toittellun vastapainoksi siellä harrastetaan aivan erityisen mustaa, suorasukaista, hävytöntä ja myös itseironista huumoria. Usein niin vinoa vitsiä, ettei kaikki sitä tajua. Tiedän, etteivät kaikki näe teosteni huumoripuolta, mutta minulle joka ikisessä tekeleessäni on naurupommi mukana, kissantappovideota myöten. Sille ei Duudsonit pärjää, pyhäkoululaisia ja kapitalisteja kun ovat.

Jos et olisi taiteilija, missä ammatissa voisit toimia?

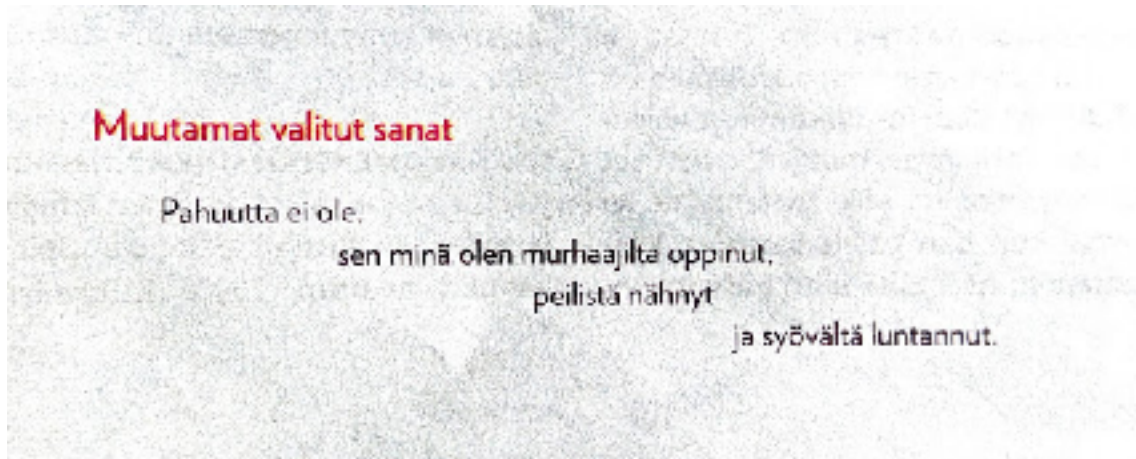
En missään, jos olisin ryhtynyt johon muuhun, olisin aivan eri ihminen. Valitsin taiteuran lukioiässä kun paniikissa tajusin, että kohta sitä päätyy johonkin opiskelemaan ja sitten ammattiin. Kaikki muut ammatit tuntuivat jo etukäteen joltain rangaistukselta, jota ihminen sietää, koska siitä saa rahaa.

Kirjassasi on runo Kaisa Salmen Suomen sisällissotaa koskevaan [Fellmannin pelto](#) -performanssiin, onko tällaisia vankileirejä nykypäivänä?

Jos ajatellaan suurta historiallista muistojälkeä jättävää katastrofia, niin eikö esimerkiksi Talvivaara ole sellainen? Tai tehometsätalous? Kauppakeskukset ja niissä hoideltavat rituaalit - ne ovat inhimillisen vuorovaikutuksen irvikuvia.

Runoilijan oma kysymys ja vastaus siihen?

Ei kysymystä, vaan muistutus: muista että rakkaus ei ole mikään vastaus. Rakkaus on kysymys. Se kysyy: mitä haluat antaa pyytämättä vastalahjaa?

Teemu Mäen kirjasta Äidin oma.